

BANKACILIK ve SERMAYE
Piyasası Araştırmaları Dergisi

Bankacılık ve Sermaye Piyasası Araştırmaları Dergisi

BSPAD, Cilt 1, Sayı 2

www.bankasermaye.com

Türkiye’de Sigortacılık Faaliyetleri ve Bankasürans

Insurance Activities And Bancassurance In Turkey

Öğr.Gör.Erim SAKA

İstanbul Şişli Meslek Yüksekokulu

Bankacılık ve Sigortacılık Programı

erim.saka@sisli.edu.tr

Özet

Sigorta sektörü, müşterilerine sundukları ürün ve hizmetler ele alındığında, ileriye dönük bir hizmet olması ve önce satışının gerçekleştirilip daha sonra üretiminin yapılması bakımından diğer üretim ve hizmet sektörlerinden farklı bir noktada konumlanmaktadır. Aynı zamanda teknik ve mevzuatla çevrelenmiş yapısı gereği sigorta talebinde bulunacak birey kurum veya kuruluşların, sigorta ürünlerini anlamakta, kendi ihtiyaçlarını doğru belirlemede ve ihtiyaçlarına uygun ürünleri seçmekte yetersiz kaldığı ve bu sebeple çoğu zaman potansiyel müşterilerin sigorta sektörüne olan bakışlarının negatif yönde etkilediği anlaşılmaktadır. Bu nedenle de bankaların aracılığıyla sigorta hizmetlerinin pazarlanması birçok ülkede finansal tüketicilere daha güvenli gelmektedir. Diğer yandan sigorta şirketleri de potansiyel müşterilerine ulaşmak için yeni ve hızlı, bir kanal bulurken acentaları ve doğrudan pazarlama kanallarına ek bir satış kanalına kavuşmaktadırlar. Ayrıca bankalar da yeni bir kazanç olanağı bulmakta ve müşterilerine yeni bir hizmet sunmuş olmaktadır. “Bankasürans (bancassurance)” faaliyetleri bu nedenle finansal piyasalar ve ülkemiz için görece yeni bir iş ve inceleme alanı olarak karşımıza çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Bankacılık Uygulamaları, Sigortacılık Uygulamaları, Sigorta Pazarlama Kanalları, Banka - Sigorta İşbirliği

JEL Sınıflaması: G21, G22

Abstract

When the products and services offered to the customers are considered, the insurance sector is at a different point from other production and service sectors in terms of being a prospective service and as first sale and then the production is realized. At the same time, due to its technical and legislative structure, it can be understood that the individuals, institutions or organizations that require insurance are inadequate in understanding insurance products, determining their own needs and choosing the products suitable for their needs correctly, and therefore, the views of potential customers to the insurance sector are mostly negative. For this reason, the marketing of insurance services through banks is found to be more secure by financial consumers in many countries. On the other hand, insurance companies also thus have an additional sales channel for agencies and direct marketing channels as well as they have a new and fast channel to reach potential customers. In addition, the banks find a new opportunity to gain and they offer a new service to their customers. Therefore,

"Bancassurance" activities are anticipated as a relatively new area of business and research for financial markets and our country.

Keywords: *Banking Applications, Insurance Applications, Insurance Marketing Channels, Bank-Insurance Cooperation*

JEL Classification: *G21, G22*

1. Giriş

Sigortacılık sektörüne ve ürünlerine olan bilgi ve güven ihtiyacının, sigorta araçları vasıtasıyla karşılandığı, toplanan primlerin büyük bir bölümünün bu araçlar vasıtası ile toplandığı böyle bir ortamda, sektörün bu ihtiyacı karşılar nitelikte farklı bir dağıtım mekanizması bulana kadar bu araçların bu konudaki tek seçenek olduğu anlaşılmaktadır. Negatif algının ortadan kaldırılması, sektöre olan güvenin perçinlenmesi, müşteri ihtiyaçlarının doğru belirlenmesi, belirlenen bu ihtiyaçların karşılanması ve tüm bunlar yapılırken potansiyel sigortalının yeterli seviyede aydınlatılması gibi konularda en büyük rolü üstlenmiş olan tarafın sigorta araçları olduğu görülmektedir.

Sigorta araçlarının, sektörün sürdürülebilirliğini sağlamak adına gösterdiği çabanın sonuçsuz kalmayıp müşterilerin uzun süredir ilişki içerisinde oldukları araçlarına karşı duydukları güvenin geri dönüşleri son derece olumlu olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun en bariz sebebi olarak bireylerin, uzun bir süredir tanıdıkları insanlara veya kurumlara karşı "güven duyma" eğilimi içinde olduğu ve potansiyel sigorta müşterilerinin, sigorta ürünlerini, güven duydukları ve kendilerine değer veren uygun bir müesseseden almak istedikleri söylemek mümkündür. Müşteri tercihlerinde önceliğin satın alınan ürün veya hizmetin özelliklerinden ziyade ürünü satan aracıya olan güven ve aracı prestiji oluşu, nispeten şüphe ile yaklaşılacak sigorta sektörünün büyümesi bakımından bir tehdit oluştururken, sigorta şirketlerine nazaran toplum güvenini daha fazla kazanmış olan bankaların sigorta şirketleriyle kurdukları verimli iş ortaklıklarının müşteri güveninin kazanılması, sektörün büyümesi ve kârlılık açısından pozitif bir katkısının olduğu anlaşılmaktadır.

Bankasürans faaliyetlerini her iki sektör grubu içinde cazip kılan sebeplerin; gelişen teknoloji ve rekabet ortamında maliyetlerin artıyor oluşu, gelişen teknoloji ve finans sektöründeki yeniliklerle beraber standartların değişmesi, müşteriler ve potansiyel müşterilerin talepleri gereği satış kanalları ve ürün gamında yenilik ihtiyacı ve yeni yatırım alanlarının oluşturulması isteği olduğu söylenebilir. Bankaların sigortacılık faaliyetleri içerisinde yer almaları, risklerinin uygun bir şekilde topluluğa dağıtımında önemli bir rol üstlenmiştir. Bu durumun bankacılık karşısında daha zayıf bir temele dayanan sigorta sektörünün gerçekleştirebilecek kümülatif rizikolar karşısında daha güçlü bir pozisyon alabilmesine olanak sağladığı görülmektedir. Ayrıca bankaların sigorta şirketleriyle yaptıkları bu ortaklıkların, sigorta şirketlerinin kısa bir süre içerisinde geniş bir dağıtım ağına kavuştuğu anlaşılmakta ve elde edilen bu yeni dağıtım ağı sayesinde az bir maliyet ile büyük bir performans artışı sağladığı görülmektedir.

Bankasürans işlemlerinde ortak olan banka ve sigorta şirketleri, sektör içerisindeki büyüklüklerini ve kârlılıklarını artırma amacı ile bankasürans faaliyetlerinde bulunurken, finansal bütünlüğün sağlanması ve aynı zamanda dolaylı olarak ülkelerin gelişmişlik düzeylerine, standartların yükseltilmesine, gerçekleşen rizikoların sonucunda oluşacak sosyal ve ekonomik çöküntülerin telafi edilmesine büyük katkılarının olduğu söylenebilir.

2. Türkiye’de Sigortacılığın Genel Görünümü

Türkiye’de 2015 yılsonu itibarıyla faal olan toplamda 60 adet şirket bulunmaktadır. Bunlardan 36’si hayat dışı alanda faaliyet gösteren sigorta şirketi, 19’u emeklilik şirketi, 4’ü hayat sigortası şirketi, 1 tanesi ise reasürans şirkettir. Bunların haricinde sektörde faal olmayan 2 adet hayat dışı, 1 adet hayat, 1 adet de reasürans şirketi bulunmaktadır. /Hazine Müsteşarlığı Sigorta Denetleme Kurulu; 2016) Türkiye’de sigortacılık, gelişmiş dünya ülkeleriyle kıyaslandığında çok geç faaliyet imkânı bulabilmiştir. Türkiye’de sigortacılık sektörünün yapısı ve ülke içerisindeki nüfuzunun tam olarak anlaşılabilmesi için öncelikle toplam finans sektörü içerisindeki payı incelenmelidir.

Tablo 1: Türk Finans Sektörü Bilanço Büyüklükleri ve Payları 2011-2015

Milyar TL	2011	2012	2013	2014	2015	(2015)%
Bankalar	1.217,4	1.370,6	1.732,4	1.994,2	2.557,0	90,59
Sigorta Reas. Emek. Şirketleri	42,5	52,6	64,3	81,0	98,4	5,77
Emeklilik Yatırım Fonları	14,3	20,3	26,3	37,8	48,0	1,84
Menkul Kıymet Yatırım Fonları	30,2	30,7	30,5	33,3	57,2	1,43
Finansal Kiralama Şirketleri	18,6	20,3	28,5	32,6	40,6	1,56
Factoring Şirketleri	15,7	18,2	21,8	26,5	26,7	1,02
Tüketici Finansman şirketleri	8,9	11,6	16,0	20,3	27,2	1,04
Aracı Kurumlar	8,0	11,4	14,0	15,1	15,3	0,59
Gayrimenkul Yatırım Ort.	11,7	15,8	18,7	22,0	27,3	0,82
Girişim Sermayesi Yatırım Ort.	0,7	0,8	1,2	1,5	1,3	0,05
GENEL TOPLAM	1.353,9	1.532,0	1.927,4	2.226,6	2.607,6	100,00

Kaynak: T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı Sigorta Denetleme Kurulu, (2016), Sigortacılık Ve Bireysel Emeklilik Faaliyetleri Hakkında Rapor, s.3.

Tablo 1’de açıkça görüldüğü üzere Türk sigortacılık sektörünün, 2011-2015 yılları arasındaki finans sektörü aktifleri içerisindeki payları sırasıyla %3,13 - %3,43 - %3,33 - %3,64 olarak genellikle, %3-4 bandında gezinen bir sektör görüntüsü çizmektedir. Ancak 2015 yılına gelindiğinde payını %5,77’ye yükselterek ciddi bir büyüme göstermiştir. Sahip olduğu düşük paya rağmen piyasa içerisinde ikinci büyük etki alanına sahip sektör olarak karşımıza çıkmaktadır. Türk finans sektörünün aktif büyüklükte %90,59’luk pay ile lider konumunda bankaların olduğu görülmektedir. Finans sektöründeki payların bu denli orantısız dağılımının, sektör içerisinde haksız bir rekabet ortamı yaratması kuvvetle muhtemel gözüküp, bu durum, sigortacılık sektörünün bankalardan bağımsız bir şekilde büyüyüp, payını arttırabilmesi önündeki en büyük engel olarak karşımıza çıkmaktadır.

Tablo 2: Direkt Prim Üretimini Seyri 2011-2015

MİLYON TL	2011	2012	2013	2014	2015
Hayat Dışı Direkt Prim	14.154	16.796	20.370	22.130	26.597
Hayat Direkt Prim	2.637	2.678	3.350	3.328	3.700
Direkt Prim Toplamı	16.791	19.474	23.720	25.358	30.297
Nominal Değişim (%)	21,48	15,98	21,80	6,91	19,48
Reel Değişim (%)	11,88	8,61	14,72	-1,50	11,17
HD Nominal Değişim (%)	21,25	18,66	21,28	8,64	20,18
Hayat Nominal Değişim (%)	22,74	1,58	25,06	-3,62	14,62
HD Reel Değişim (%)	11,67	11,12	14,23	0,10	11,83
Hayat Reel Değişim (%)	13,04	-4,88	17,80	-11,20	6,65
GSYH	1.297.713	1.416.817	1.567.289	1.749.782	1.953.561
Nominal Değişim (%)	18,10	9,18	10,62	11,64	11,75
Reel Değişim (%)	8,77	2,13	4,19	2,87	3,98
TÜFE ARTIŞ (%)	8,58	6,79	6,17	8,53	7,47

Kaynak: T.C. Başkanlık Hazine Müsteşarlığı Sigorta Denetleme Kurulu, a.g.e., s.8.

Tablo 2’de 2011-2015 yılları arasında Türk Sigorta Piyasası’nda toplanan primler, hayat ve hayat dışı olmak üzere iki kategoride ele alınmış, nominal ve reel olarak büyümeleri, GSYH ile karşılaştırmalı olarak gösterilmiştir. Burada dikkati ilk çeken durum, toplam sigorta üretiminin GSYH ile paralellik göstermesi ve genellikle GSYH’ nın üzerinde bir büyüme sergiliyor oluşudur. Buradan yola çıkarak sigorta üretiminin, GSYH’ya bağlı bir değişken olarak pozitif yönlü bir ilişkilerinin olduğunu söylemek mümkündür. Tabii ki sigorta üretiminin GSYH karşısındaki bu aşırı duyarlılığı aksi yönde de geçerlidir.

Dünyada 2008 ve 2009 yıllarında baş gösteren kriz sonrasında Türk sigortacılık sektörü hızlı bir toparlanma göstermiş ve özellikle hayat dışı sigortalarda bu görünüm istikrarlı bir şekilde 2014 yılına kadar korunmuştur. Ancak hayat sigortalarında ise özellikle 2012 yılı ve sonrasındaki reel büyüme oranları incelendiğinde çeşitli dengesizliklerin ve resesyonların olduğu görülmektedir. Burada sigorta üretimindeki düşüşte bariz olarak etkili olan iki faktör bulunmaktadır. 2013 yılında bireysel emeklilik sisteminde başlatılan %25’lik devlet katkısı dönemi, bunlardan birincisi olarak kabul edilebilir. Bireysel emeklilik sisteminde yapılan bu değişikliğin sonucu olarak, özellikle tasarruf ağırlıklı hayat sigortaları popülerliğini yitirmiştir ve bu tip sigortalardan bireysel emeklilik sistemine geçişler yaşanmıştır. Tabii ki bu yıllarda bireysel emeklilik fonlarında da ciddi artışların görüldüğünü söyleyebiliriz. İkinci faktör ise gerek Amerikan Merkez Bankasının açıklamaları, gerekse ülkedeki siyasi sorunlar sonucunda ülke ekonomisinde bir domino etkisi yaratan döviz kuru artışlarıdır. Bu durum tüm sigorta branşlarında ekonomik daralma veya durgunluk sebebiyle potansiyel sigorta müşterisinin, sigorta ürününe olan ilgisini azaltmıştır.

Ülkemizde kur artışının sigorta üretimi açısından beraberinde getirdiği bir başka negatif durum ise bankalar aracılığıyla kredi alan müşterilere satılan hayat sigortalarıdır. Bilindiği üzere kurlardaki artışlar dışarıdan temin edilen kaynak maliyetini arttırmakta ve bu da kredi faizlerine olumsuz olarak yansımaktadır. Bu durum bankaların kredi dağıtımını etkilerken beraberinde müşterilere satılan hayat sigortalarında da düşüşe sebep olmaktadır. Son dönemdeki tüm bu olumsuz koşullara rağmen sigortacılık sektörü başarılı bir risk yönetim politikası izlemiş, kârlılığını korumayı başarmış ve hatta arttırmıştır. Aşağıdaki Tabloda Türk sigortacılık sektörünün yıllar itibariyle kârlılıkları verilmiştir.

Tablo 3: Türkiye’de Şirket Türleri İtibariyle Teknik Karlılık Oranları

	Hayat Dışı Şirketler				Hayat ve Emeklilik Şirketleri			
	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
Teknik Karlılık(%)	-3,53	4,10	4,68	-1,79	8,55	12,07	14,20	15,44

Kaynak: T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı Sigorta Denetleme Kurulu, a.g.e. s.29.

Hayat ve emeklilik branşı ele alındığında, sigortacılık sektörünün yıllar içerisinde edindiği tecrübelerle geliştirdiği risk yönetimi ve fiyatlama teknikleri son yıllarda etkisini göstermeye başlamış ve sektördeki teknik kârlılıklar hızlı bir şekilde artma eğilimine girmiştir. Bu durumun hem piyasadaki şirketlerin kalıcılıkları açısından hem de piyasaya girmeyi düşünen ve fiyat-kalite dengesindeki rekabeti arttıracak olan yeni sigorta şirketlerinin teşviki açısından büyük önem taşıdığı söylenebilir.

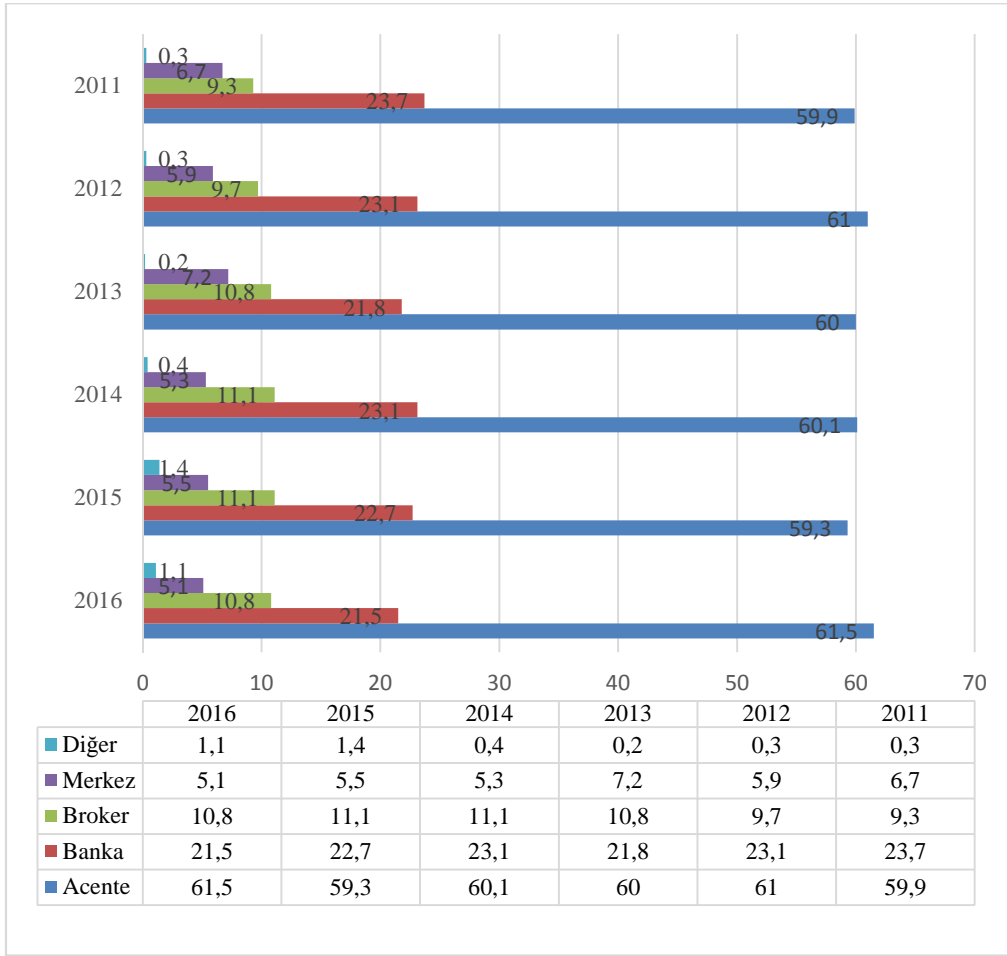
3. Türkiye’de Bankasürans Faaliyetleri ve Aracı Payları

2000’lerden önce ülkemizde çok fazla örneği olmayan ancak özellikle de 2001 krizinden sonra yapılan yasal ve yapısal reformlarla, 2005 yılında yeni Bankacılık Kanununun uygulamaya konması ve 2007 yılında Sigortacılık Kanununun kabulüyle birlikte bankasürans faaliyetleri hız kazanmıştır. (Zachau; 2007:8). Yasal değişikliklerin ardından ülkedeki banka ve sigorta şirketlerinin, güçlü yabancı banka ve sigorta şirketleriyle ortaklık kurmaları ya da bu şirketlere devredilmeleri ile banka sigortacılığının daha da güçlü bir zemine taşındığı görülmektedir. Türkiye’de hız kazanan bankasürans faaliyetleri, bankaların kredi verdikleri kişi, kurum veya kuruluşlara zorunlu tuttıkları sigorta ürünlerini satmaya başlamalarıyla uygulamaya konmuştur.

İlk etapta bankasürans faaliyetlerinin yaygınlaşmasında bu zorunluluk hayati bir öneme sahip olmuştur. Verilen kredilerin türüne göre farklı sigorta ürünleri müşterilere satılmıştır. İpoteksiz kredilerde müşterilere genellikle hayat sigortası zorunlu tutulurken, ipotekli kredilerde ise hayat sigortasının yanı sıra ipoteye konu olan malı korumaya yönelik çeşitli mal ve sorumluluk sigortaları da satılmıştır. İlerleyen yıllarda diğer mal, kişi ve sorumluluk sigortaları da müşteri taleplerine göre isteğe bağlı bir şekilde sunulmaya başlamıştır. (Pehlivan; 2013:63-64)

Günümüzde neredeyse tüm hayat, hayat dışı ve emeklilik branşlarında faaliyet gösteren sigorta şirketleri banka şubeleri vasıtası ile ürünlerini potansiyel sigorta müşterilerine ulaştırabilmektedir. Bankalar açısından sigorta dağıtımında bu oran, bu kadar fazla olmasa da yaygın şube ağına sahip ticari bankaların yarısından fazlasının bu faaliyetlere aracılık ettiği görülmektedir. (Tunay; 2014:47)

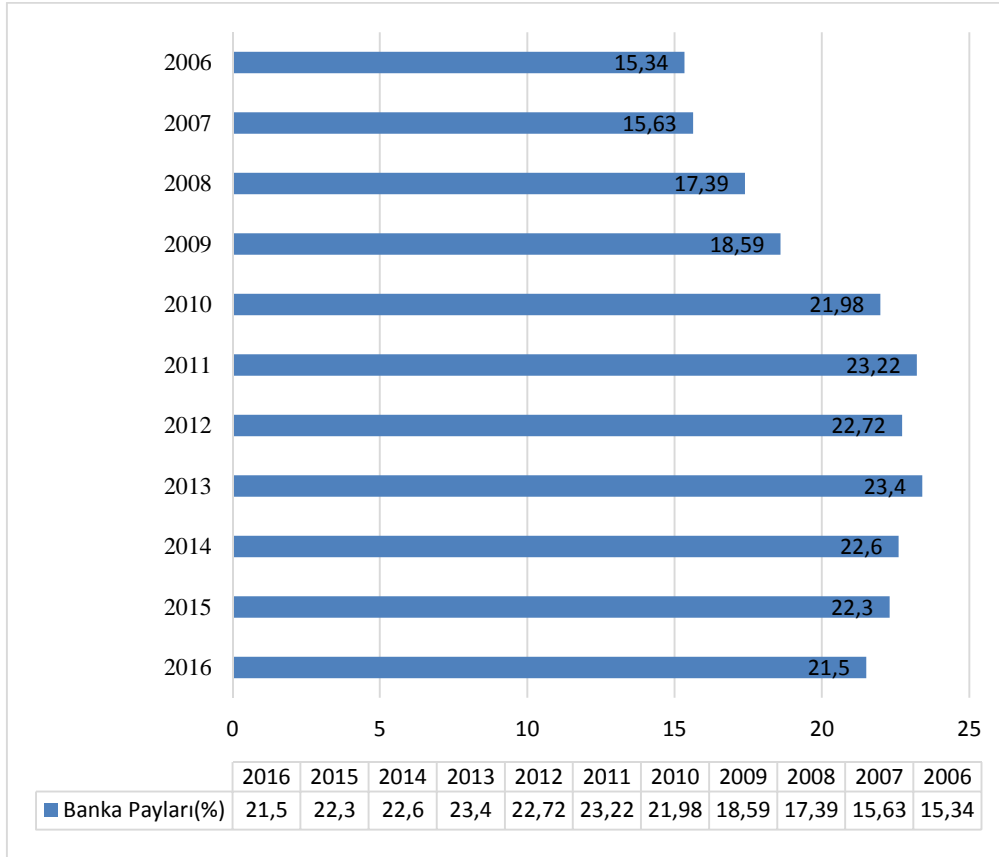
Grafik 1: 2011-2016 Yılları İtibariyle Ülkemizdeki Aracı Payları (%)

Kaynak: T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı Sigorta Denetleme Kurulu, a.g.e., s.24. (2016 aracı paylarında www.tsb.org.tr verileri kullanılmıştır.)

Grafik 1’de 2011-2016 yılları arasında aracılık paylarında ciddi değişimlerin olmadığı, acentelerin 2011-2016 yılları arasında aracılık faaliyetlerinde yaklaşık olarak %60’lık payları ile birinci sırada yer aldığı, ikinci sırada gelen bankaların, prim üretiminin yaklaşık olarak %23’ünü ellerinde bulundurduğu, Brokerlerin ilgili yıllarda %10-11 civarı bir paya sahip olduğu ve merkezden dağıtımın %5-7 aralığında dalgalandığı görülmektedir.

Grafik 2: Bankaların Toplam Sigorta Üretimi İçerisindeki Paylarının 2006-2016 Yılları İçerisindeki Seyri(%)

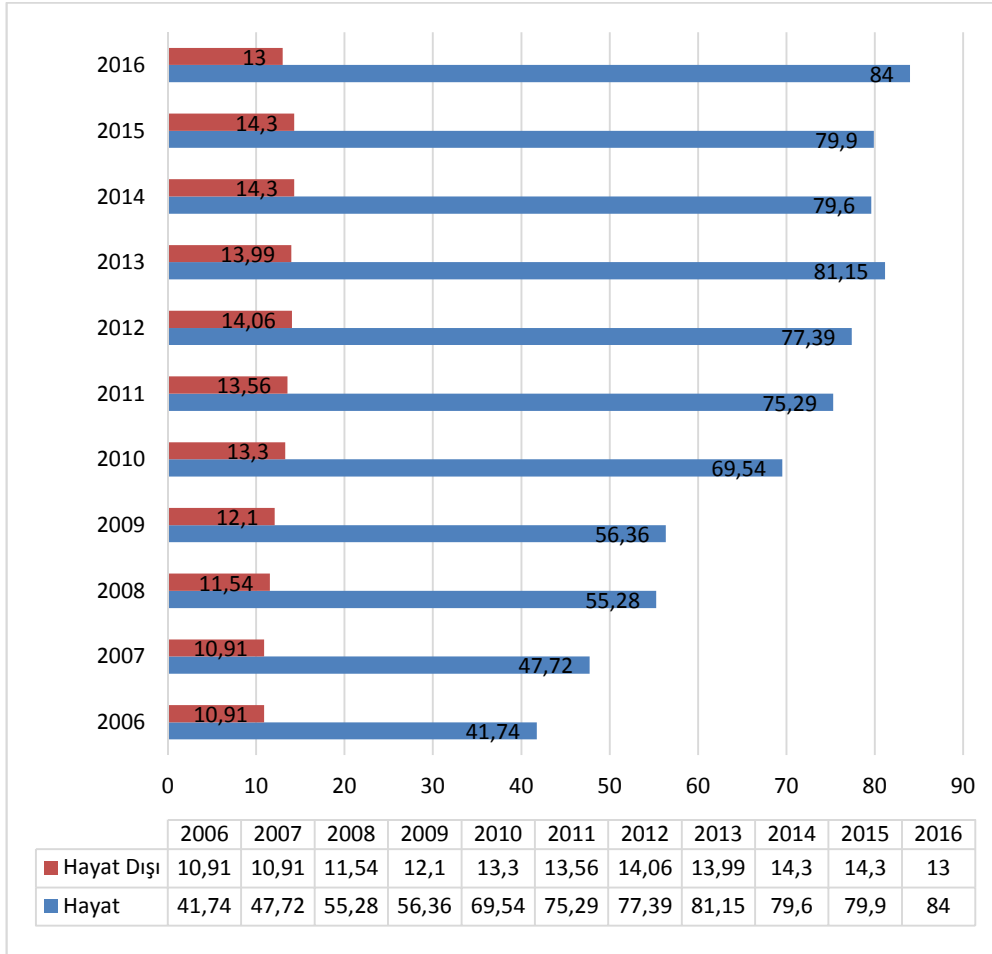

Kaynak: www.tsb.org.tr verileri doğrultusunda tarafımızca hazırlanmıştır.

Grafik 2, 2005 ve 2007 yıllarında yapılan yasal düzenlemeler sonucunda bankasüransın gelişimini görmemiz açısından önem teşkil etmektedir. Grafik 2’de görüldüğü üzere bankaların toplam sigorta primi üretim payları 2006-2016 yılları arasında %15,34’ten %21,5’e çıkmıştır. Bankaların 2006’dan 2013’e gelindiğinde paylarını toplam içerisinde %8,06 artırdıkları ve ilgili yıllar içerisinde yaklaşık olarak, her yıl ortalama %1,15’lik bir artış gösterdikleri kaydedilmiştir.

2013 yılından itibaren bankasürans faaliyetlerinde düzenli bir düşüşün yaşandığı görülmektedir. 2013 yılında %23,4 ile en yüksek seviyesine ulaşan banka penetrasyonu, 2016 yılına gelindiğinde %21,5 olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu düşüşteki en büyük etkenin artan küresel ve bölgesel risklerle beraber kredi faizlerindeki artış olduğunu söylemek mümkündür. Yüksek faiz sebebiyle kredi kullanımındaki azalma, özellikle bankalar tarafından zorunlu tutulan hayat sigortaları ve ipotekli emtia poliçelerinde satışların düşmesine sebep olmuştur. 2006-2016 yılları arasında ise bankalar kendi içinde %40,1’lik bir artış ile toplam prim üretimi içerisinde %15,34’ten %21,5’e çıkarak ciddi bir büyüme göstermiştir. Yasal düzenlemeler ve sektörün yabancı şirketler ile bütünleşmesinin bankasürans faaliyetlerinin artmasında etkili olduğunu söylemek mümkündür.

Grafik 3: Bankaların Toplam Sigorta Üretimi İçerisindeki Hayat ve Hayat Dışı Paylarının 2006-2016 Yılları Arasındaki Seyri (%)

Kaynak: www.tsb.org.tr verileri doğrultusunda tarafımızca hazırlanmıştır.

Grafik 3'te, 2005'te yeni bankacılık kanunun düzenlenmesinin, 2007'de Sigortacılık Kanununun kabulünün ve finans sektöründeki yapısal değişikliklerin etkisi ile 2006 yılından sonra bankasürans işlemlerinin hızlı bir şekilde arttığı görülmektedir. Özellikle hayat sigortaları branşında yüksek bir başarı elde edildiğini söylemek mümkündür.

Hayat sigortalarında 2006 yılında %41,74 olan bankasürans payı, 2016 yılına kadar istikrarlı bir artış göstermiştir. 2016 yılında ise %84 ile karşımıza çıkmaktadır. İlgili yıllarda hayat branşında bankasürans payının yaklaşık olarak 2 katına çıktığı görülmektedir. Hayat sigortalarında 2006-2016 yılları itibariyle banka payları %41,74'den %84'e çıkmıştır. İlgili yıllar içerisinde bankasürans paylarının yaklaşık olarak, her yıl ortalama %4,22'lik bir artış kaydettiği görülmektedir. Hayat sigortalarında gösterilen bu başarıda, daha önce de belirttiğimiz gibi kredi ürünlerinin yanında sigorta ürünlerinin müşterilere zorunlu tutulmasının büyük bir etkisi vardır.

Hayat dışı sigortalara gelindiğinde ise 2006-2016 yılları arasında paylarda bir artış eğilimi gözükse de hayat sigortalarına nazaran sınırlı kalmıştır. Söz konusu yıllarda hayatdışı bankasürans payları (%) 10,91'den %13'e çıkmıştır. Hayat dışı sigortalarda bankasürans paylarının ilgili yıllarda yaklaşık olarak yıllık ortalama % 0,21'lik bir artış sergilediği görülmektedir. Söz konusu artış ile hayat sigortalarının çok gerisinde kalan hayat dışı sigortalarda müşteri tercihlerinin diğer araçlardan yana olduğu görülmektedir.

Tablo 4: Bankaların 2016 Yılı Branşlar Bazında Sigorta Üretim Payları

Branş adı (toplam)	Banka Payları (%)
Ferdi kaza	46,4
Hastalık-sağlık	9,5
Kara araçları	10
Raylı araçlar	0
Hava araçları	3,7
Su araçları	9,8
Nakliyat	4,1
Yangın ve doğal afetler	28,8
Genel zararlar	31,3
Kara araçları sorumluluk	1,8
Hava araçları sorumluluk	3,7
Su araçları sorumluluk	0,3
Genel sorumluluk	10,9
Kredi	9,4
Kefalet	24,5
Finansal kayıplar	25,5
Hukuksal koruma	22,3
Destek	0
Hayat grubu	84
Hayat dışı toplam	13
Hayat toplam	84
Genel toplam	21,5

Kaynak: www.tsb.org.tr verileri doğrultusunda tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 4'te bankaların 2016 yılındaki branş bazında sigorta dağıtımındaki payları gösterilmiştir. Bankaları raylı araçlar ve su araçları sorumluluk sigortaları haricinde diğer tüm branşlarda etkinliğinin olduğu görülmektedir. Hayat sigortalarının arkasından %46,4'lik pay ile kaza sigortaları bankaların sahip olduğu ikinci büyük pay olarak karşımıza çıkmıştır. Hastalık-sağlık, kara araçları, hava araçları, nakliyat, kara araçları sorumluluk, hava araçları sorumluluk ve destek sigortalarındaki payı %10'nun altında kalırken diğer sigorta branşlarında bu oranın üzerinde performans gösterildiği görülmektedir. Yangın ve doğal afetler, genel zararlar, kefalet, finansal, kayıplar ve hukuksal koruma sigortalarında ise ortalamanın üstünde bir performans sergilendiği görülmektedir.

3.1. Türkiye'de Bankasürans Faaliyetlerine Olan Negatif Yaklaşımların Nedenleri

Ülkemizde bankacılık işlemlerinin bir parçası haline gelmiş bankasürans faaliyetleri uygulanırken, burada meydana gelen bazı durumlar gerek sigorta acentelerinin, gerekse müşterilerin tepkisini çekmektedir. Bu uygulamalarda yapılan hata ve eksilikler banka ve sigorta şirketlerinin imajını zedelemektedir. Bu durum kişi, kurum ve kuruluşların banka sigortacılığına olan yaklaşımlarını negatif yönde etkilemekte ve mesafeli yaklaşımlarına sebep olmaktadır.

Müşteri ve sigorta acentelerinin bankalara olan negatif yaklaşımlarının sebeplerinden bir tanesi, kredi kullanmak amacıyla bankaya gelen müşterilere, bankaların kendi sigorta ürünlerini zorunlu kullanma şartını getirmesidir. Bu durum piyasa da bir haksız rekabet ortamının oluşmasına sebep olmaktadır. Bankaların dağıtımını yaptığı hayat sigortalarındaki başarının en büyük sebebi de bu olmaktadır. (Pehlivan; 2013:61)

Haksız rekabeti önlemek adına 2015 yılı itibariyle yapılan yasal düzenlemelerle bankaların kredi müşterilerinde sigorta şartı arasalar dahi, kendi sigorta ürünlerini zorunlu kılamayacakları koşulu getirilmiştir. Ancak uygulamaya bakıldığında bankalar tarafından güncel düzenlemelerden habersiz olan müşterilere bu bilginin aktarılmadığı ve sigorta ürünlerinin eski düzenleme çerçevesinde, sanki zorunluymuş gibi yansıtılarak kredi müşterilerine satıldıkları görülmektedir. (Resmi Gazete, Bireysel Kredilerle Bağlantılı Sigortalar Uygulama Esasları Yönetmeliği, Sayı:29294)

Bir başka hatalı uygulama ise bankaların ipotekli kredilerinde, ipoteğe konu olan gayrimenkul sigortalanırken, sigorta bedeline arsa değerinin de eklenmesi, sigorta priminin yüksek çıkmasına sebep olmaktadır. Oysa ki arsa bedelleri herhangi bir sigorta türünün konusuna girmemekte ve bu sebeple aşkın sigorta durumu meydana gelmektedir. Bunun sonucunda bankalar yüksek prim ve komisyon elde ederken, sigortalılar ise hem fazla prim ödemekte, hem de tam ziya durumlarında poliçe üzerinde yazan tutarın karşılanacağı yanılgısıyla mağdur olmaktadır.

Bankasüransa olan bir başka negatif yaklaşım sebebi ise, daha önce de belirttiğimiz gibi banka personellerinin sigorta ürünleri konusunda yetersiz bilgiye ve tecrübeye sahip olmalarıdır. Bu yetersiz bilginin ve teknik personel açığının, sektör çalışanlarına yönelik satış baskıları ile birleşmesi sonucunda, ortaya pek çok hata ve müşteri mağduriyetleri çıkmaktadır. Müşteri ihtiyaçlarını tam anlamıyla karşılamayan veya müşteri ihtiyacıyla ilgisi olmayan sigorta ürünlerinin, müşterilere satılması son derece yanlış bir tutum olmakla beraber, bireylerin bankacılık ve sigortacılık sektörlerine olan güvenini de zedelemektedir. (Pehlivan;2013:61)

3 .2. Bankasürans Faaliyetleriyle İlgili Mevzuatta Avrupa-Türkiye Karşılaştırması

3.2.1. Avrupa Mevzuatında Bankasürans

Bankasürans ve diğer araçlara ilişkin faaliyetler AB 2002/92/EC sayılı Yönerge de yasal bir çerçeveye oturtulmuştur. İlgili yönergede sigorta dağıtımı ile ilgilenen bankalar, ‘bağlı sigorta aracı’ olarak tanımlanmaktadır. Yönergenin 2/7 maddesindeki ‘bağlı sigorta aracı’ tanımına göre, bu araçlar sigorta dağıtım görevini yerine getirirken aynı zamanda kendi asli mesleklerini de icra edebilmektedirler. Burada araçların dağıtım görevini üstlenmelerinin amacı kendi ana mesleklerine destek mahiyetinde faaliyetlerde bulunmaktır. Bağlı sigorta araçları, birden fazla sigorta şirketinin ürünlerini, yine bu şirketlerin sorumluluğu altında pazarlayabilmekte; ancak prim belirleme ve tahsilat yetkileri bulunmamaktadır. Dördüncü maddesinde bağlı sigorta araçları için farklı bir imtiyazdan söz edilmektedir. Burada Avrupa Birliğine üye ülkelerin gerekli gördükleri hallerde, bağlı sigorta araçlarının meslek ile ilgili bilgi ve yeterlilik düzeylerinde bir azaltmaya gidebileceği vurgulanmakta; ancak böyle bir durumda bu araçların kendi faaliyetlerini icra ederken gerçekleştirebilecek tüm hatalı işlemler için de tam sorumluluk almaları gerektiği vurgulanmaktadır. Yönergenin 12. ve 13. maddelerinde ise, bağlı sigorta aracısının sözleşme öncesi, sözleşme sonrası ve sözleşme esnasında, söz konusu sigorta sözleşmesi ve içeriği ile ilgili gerekli bulunan tüm bilgilerle alakalı olarak bilgilendirme yükümlülüğünün varlığından bahsedilmektedir.

Bankasürans faaliyetinde bulunan bankalar, yönerge gereği diğer araçlardan ayrı tanımlanmış olsalar dahi; kayıt, denetim ve bilgilendirme yükümlülüğü konularında aynı prosedüre tabi olmakta ve ilgili levhaya, diğer araçlarda aranan şartların, bağlı sigorta aracı tarafından da sağlandığının denetlenmesi üzerine sicil kaydı yapılmaktadır. (SRB;2014)

3.2.2. Türkiye Mevzuatında Bankasürans

Avrupa ile karşılaştırıldığında ülkemizdeki mevzuatta bankasürans faaliyetleriyle ilgilenen bankalar için ‘bağlı sigorta acentesi’, gibi ayrı bir tanımlama bulunmamakta ve diğer sigorta araçları ile özdeş tanımlanmaktadır. Farklı iş kollarında faaliyet gösterebilme konusunda ise benzer

şekilde tanımlamalar mevcuttur. Bu durum Sigortacılık Kanunu'nun 23. maddesinin 10. fıkrasında şöyle ifade edilmektedir:

“Bankalar ile özel kanunla kurulmuş ve kendisine sigorta acenteliği yapma yetkisi tanınan kurumlar hariç olmak üzere, sigorta acenteleri, bireysel emeklilik işlemleriyle ilgili aracılık ile Müsteşarlığın uygun göreceği sigortacılıkla bağlantılı diğer aracılık faaliyetleri dışında başka bir ticari faaliyette bulunamaz.”

Buradan da anlaşılacağı gibi Avrupa ve Türk bankalarının kendi bankacılık faaliyetlerinin yanında sigorta dağıtım işlemleriyle ilgilenebilecekleri, yasal çerçevede yerini bulmuştur. Bir diğer farklılık ise Avrupa bankalarının sigortacılık işlemleriyle uğraşabilmesi için ilgili levhaya sicil kayıtları gerekirken, ülkemizde bankalar, bu işlemde muaf tutulmuşlardır. Konu ile ilgili olarak Sigortacılık Kanunu'nun 23. maddesinin 3. fıkrasında şöyle denilmektedir:

“Bankalar ile özel kanunla kurulmuş ve kendisine sigorta acenteliği yapma yetkisi tanınan kurumlar hakkında bu maddenin birinci fıkrasında yer alan Levhaya kayıt zorunluluğu ile Müsteşarlktan belge almaya ilişkin ikinci fıkrası hükmü uygulanmaz.”

Bilgilendirme ve denetim konularına gelindiğinde ise Avrupa bankaları gibi Türkiye'deki bankalarda diğer araçlarla aynı koşullara tabi olmaktadır. Bilgilendirme yükümlülüğü ve denetim ile alakalı Türk mevzuatının ilgili yönetmeliklerinde, herhangi bir şekilde bankaların müstesna tutulduğuna dair veya bankalara özgü bir ifade geçmediğinden, bankaların da diğer araçlar ile eş konumda olduğu, sigortacılık açısından aynı şekil veya oranda denetlendikleri anlaşılmaktadır. Bir başka dikkat çekici farklılık ise bankaların sigorta dağıtım yaptıkları şubelerinde bulundurmaları gereken teknik personellere ilişkindir.

Sigorta Acenteleri Yönetmeliği'nin 13. maddesinin 2. fıkrasında teknik personele ilişkin şu ifade geçmektedir:

“Kanununun 23 üncü maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca acentelik faaliyeti yapacak olan bankalar ile özel kanunla kurulmuş ve kendisine sigorta acenteliği yapma yetkisi tanınan kurumlar, her yılın Şubat ayı sonuna kadar acentelik faaliyeti yürütülen birimleri ile teknik personele ilişkin bilgileri TOBB'a bildirir.”

Burada sigortacılık hizmeti sağlayan banka şubelerinde teknik personel bulundurulması gerektiği vurgulanırken, müşterilere satılan sigorta ürünlerinin sadece teknik personel tarafından satışının yapılabileceğine dair bir ibare bulunmamaktadır. Bu eksiklik sigorta satışının konu ile ilgili yeterli donanıma sahip olmayan kişiler tarafından gerçekleştirilmesi ve beraberinde banka-müşteri ilişkileri açısından istenmeyen durumlarla karşılaşılması ihtimalini doğurmaktadır.

3.3. Türk Banka ve Sigorta Şirketlerinin Sermaye Hareketleri ve Ortaklıkları

2000'li yıllardan sonra, özellikle gelişen teknoloji ile sektörler ve ülkeler arası eş zamanlı hareket edilebilirliğin atmasıyla yerli ve yabancı büyük holding ve bankalar mevcut finans kuruluşlarının yanında ekonomik büyüme ve kârlılıklarını arttırmak amacıyla ülke içerisinde sigorta şirketleri kurma, devralma veya mevcut sigorta şirketleriyle ortaklık yapma yoluna gitmişlerdir. Birleşme-devralma, dağıtımda aracılık ve sermaye payları ile ilgili konuyu 3 alt başlıkta incelemekte fayda vardır.

3.3.1. Sigorta Sektöründeki Birleşme ve Devralmalar

Son dönemde mevzuatta yapılan düzenlemeler yabancı yatırımcıların dikkatini çekmekte, ilerleyen dönemlerde ise yeni yabancı yatırımlar konusunda beklenti oluşturmaktadır. Türk finansal hizmetlerine olan yabancı yatırımcı ilgisinin sadece ülkemizdeki değişikliklerden kaynaklanmadığı, aynı zamanda Avrupa'dan ülkemize Solvency II ve Basel III gibi bir takım kriter ve yeniliklerin de gelmesinin etkili olduğu görülmektedir. (KPMG; 2012: 20-21)Tablo 5'te sigorta sektörünün 5 yıllık birleşme devralma işlemleri gösterilmektedir.

Tablo 5: 2010-2016 Yılları Arasında Birleşme ve Devralmalar

Hedef Şirket	Satın Alan Şirket	Ülke	Hisse Oranı	Açıklama Tarihi	İşlem Değeri (Milyon ABD Doları)
Ray Sigorta	Vienna Insurance Group ve Financial Services	Avusturya ve Hollanda	%10,00	Eylül 2010	20,0
Euro Sigorta	Euro Yatırım Menkul Değerler	Türkiye	%3,68	Ekim 2010	0,5
Fiba Sigorta A.Ş.	Sompo Japan Insurance Inc.	Japonya	%99,07	Haziran 2010	341,1
Fiba Sigorta	European Bank for Reconstruction and Development	İngiltere	%9,99	Aralık 2010	33,4
Aksigorta	Ageas Insurance International	Belçika	%30,99	Şubat 2011	220,0
Deniz Emeklilik ve Hayat	MetLife	ABD	%99,86	Haziran 2011	231,0
Eureko Sigorta	Eureko	Hollanda	%20,00	Mayıs 2011	100,8
Dubai Group Sigorta	Oman Insurance, Starr Insurance	Umman	%100,00	Haziran 2012	Açıklanmadı
Finans Emeklilik	Cigna	ABD	%51,00	Temmuz 2012	104,2
Nart Sigorta	VHV Vermögensverwaltungs	Almanya	%40,00	Temmuz 2012	8,7
ACP Sigorta ve Reasürans Brokerliği	Mediterra Capital	Türkiye	Açıklanmadı	Aralık 2013	Açıklanmadı
Acıbadem Sigorta	Avicenna Capital (Khazanah Nasional Berhad)	Malezya	%90,00	Temmuz 2013	252,0
Demir Sigorta	Cynvest Holding, GroupMed International Management	Lübnan	%90,00	Ağustos 2013	Açıklanmadı
HBS Sigorta	Besso Insurance Group Limited	İngiltere	%100,00	Haziran 2013	Açıklanmadı
Yapı Kredi Sigorta	Allianz SE	Almanya	%93,94	Mart 2013	912,9
Aviva Sigorta	EMF Capital Partners	İngiltere	%98,66	2014	1,0

Erna Sigorta ve Reasürans Brokerliği	ACP Sigorta ve Reasürans Brokerliği	Türkiye	% 100,00	Temmuz 2014	Açıklanmadı
Monopoli Sigorta	EMF Capital Partners	İngiltere	% 50,00	Mayıs 2016	Açıklanmadı
Turins Sigorta	Gulf Insurance Group (GIG)	Kuveyt	% 90,00	Mayıs 2016	Açıklanmadı
Acıbadem Sağlık ve Hayat Sigorta	Khazanah Nasional Berhad	Malezya	% 10,00	Eylül 2016	Açıklanmadı
Demir Hayat Sigorta	EMF Capital Partners	İngiltere	% 100,00	Aralık 2016	Açıklanmadı

Kaynak: Kpmg, a.g.e ve Ernst And Young'ın ilgili yıllardaki "Türkiye Şirket Birleşme Ve Satın Alma Raporu" undan alınan bilgilerle tarafımızca hazırlanmıştır.

2010 yılında sigortacılık sektöründe dikkat çeken işlem Japon menşeli Sompo Japan Insurance'ın, Fiba Sigorta'nın %99,07'sini 341,1 milyon ABD dolarına satın almasıdır. 2011 yılında sigortacılık sektöründe en yüksek satın alma işlemi Deniz Emeklilik ve Hayat'ın, Metlife tarafından 231 milyon ABD doları bedelle satın alınması işlemidir. Belçika menşeli Ageas Insurance International'ın Aksigorta'nın %30,99'unu 220 milyon ABD doları bedelle satın alması sigorta sektöründe diğer bir dikkat çeken işlemdir. 2012 yılına gelindiğinde ise Finans Emeklilik'in % 51 hissesinin 104,2 milyon ABD dolarına Amerikan menşeli Cigna'nın satın aldığı görülmektedir.

2013 yılında finansal hizmetler sektöründen yüksek bütçeli satın alma işlemi Yapı Kredi Sigorta'nın %93,9'unun Allianz SE tarafından 912,9 milyon ABD dolarına satın alınması işlemidir. 2014 yılında birleşme ve devralma işlemlerinde dikkat çeken Aviva Sigorta'nın İngiliz menşeli EMF Capital Partners tarafından satın alınması olarak karşımıza çıkmaktadır. 2015 yılında sigortacılık piyasasında dikkat çekici herhangi bir birleşme veya devralma işleminin olmadığı görülmektedir. 2016 yılına gelindiğinde ise İngiltere, Kuveyt ve Malezya menşeli şirketlerin sigorta piyasamızda çeşitli satın almalar ve ortaklıklar gerçekleştirdiği görülmektedir. Burada dikkat çekici olan, 2014 yılında Avivasa Sigorta'nın %98,66'luk hissesini satın alan İngiliz menşeli EMF Capital Partners'ın bu yıl da Monopoli Sigorta'nın %50 hissesini ve Demir Sigorta'nın tamamını satın almış olmasıdır.

Tablo 5'te görüldüğü üzere sigorta sektörümüze olan talep daha ziyade gelişmiş ekonomileriyle ön plana çıkan ülkelerin şirketleri, bankaları veya holdingleri tarafında yoğunlaşmıştır. Özellikle İngiliz, Alman ve Hollanda menşeli devir ve satın almaların 2005 sonrası yoğunlaştığı görülmektedir. Burada konu ile ilgili dikkat çekici olan husus sigorta sektörüne olan bu talebin genellikle çeşitli finansal grup, banka veya bünyesinde finansal kuruluşlar bulunan holdingler tarafından gerçekleştirilmesi ve ilgili kuruluşların Türk sigortacılık sektöründe pay sahibi olmaya çalışmasıdır.

3.3.2. 2016 Yılı İtibariyle Sigorta Şirketlerinin Aracısı Olan ve Prim Üretimine Katkıda Bulunmuş Bankalar

Müşteri portföyü, yaygın şube ağı ve sigorta satışı için gerekli altyapıya sahip oluşu sebebiyle bankaların, sigorta şirketlerinin ilgisini çektiği görülmektedir. Bu durum sadece sigorta şirketleri için kârlı bir işlem olmayıp, daha önce de bahsettiğimiz gibi karşılıklı çıkarların ve ortak bir sinerji yaratılması hususunun bir neticesidir. Tablo 6, bu karşılıklı ortaklığın günümüzde ne kadar faal bir durumda olduğunun göstergesidir.

Tablo 6: Prim Üretimi Büyüklüklerine Göre Sigorta Şirketleri ve Dağıtım Faaliyetlerindeki Anlaşmalı Bankalar

1.	Allianz Sigorta A.Ş.	Yapı Kredi, HSBC Bank
2.	Anadolu Anonim Türk Sigorta Şirketi	İş Bankası
3.	Axa Sigorta A.Ş.	Denizbank, HSBC Bank, Alternatif Bank, Burgan Bank, ICBC Bank, Odea Bank,

		Nova Bank ve Garanti Bankası
4.	Mapfre Sigorta A.Ş.	Faaliyet Raporunda Belirtilmemiştir.
5.	Sompo Japan Sigorta A.Ş.	QNB Finansbank, Millenium Bank, ING Bank, TekstilBank
6.	Aksigorta A.Ş.	Akbank A.Ş.
7.	Güneş Sigorta A.Ş.	Türkiye Vakıflar Bankası
8.	Ziraat Sigorta A.Ş.	Ziraat Bankası
9.	Eureko Sigorta A.Ş.	Garanti Bankası
10.	Groupama Sigorta A.Ş.	Finansbank, Anadolubank, İller Bankası, PTT Bank
11.	Ziraat Hayat ve Emeklilik A.Ş.	Ziraat Bankası A.Ş.
12.	Halk Sigorta A.Ş.	Türkiye Halk Bankası AŞ
13.	Neova Sigorta A.Ş.	Kuveyt Türk, Albaraka Türk ve Türkiye Finans Katılım Bankaları
14.	HDI Sigorta A.Ş.	Anadolubank, Aktif Bank, Finansbank, Türkiye Finans Kurumu, Abank, Burganbank
15.	Ergo Sigorta A.Ş.	HSBC Bank
16.	SS Doğa Sigorta Kooperatifi	2016 yılında bankalar aracılığıyla prim üretiminde bulunmamıştır.
17.	Acıbadem Sağlık ve Hayat Sigorta A.Ş.	Faaliyet Raporunda Belirtilmemiştir.
18.	Ray Sigorta A.Ş.	Alternatifbank, Fibabanka, Burganbank
19.	Anadolu Hayat Emeklilik A.Ş.	Türkiye İş Bankası, Anadolubank
20.	Zurich Sigorta A.Ş.	Türkiye Ekonomi Bankası, HSBC Bank
21.	Metlife Emeklilik ve Hayat A.Ş.	DenizBank, Odeabank, Burgan Bank, T-bank
22.	Allianz Yaşam ve Emeklilik A.Ş.	Yapı Kredi Bankası
23.	Garanti Emeklilik ve Hayat A.Ş.	Garanti Bankası
24.	Halk Hayat ve Emeklilik A.Ş.	Türkiye Halk Bankası
25.	Vakıf Emeklilik A.Ş.	Vakıfbank
26.	Ankara Anonim Türk Sigorta Şirketi	Faaliyet Raporunda Belirtilmemiştir.
27.	AIG Sigorta A.Ş.	HSBC Bank A.Ş.
28.	Cigna Finans Emeklilik ve Hayat A.Ş.	Finansbank A.Ş.
29.	Unico Sigorta A.Ş.	Albaraka Türk Katılım Bankası A.Ş., Anadolubank A.Ş., Bank Pozitif A.Ş., HSBC Bank A.Ş., Türkiye Finans Katılım Bankası A.Ş.
30.	Türk Nippon Sigorta A.Ş.	Faaliyet Raporunda Belirtilmemiştir.
31.	Aegon Emeklilik ve Hayat A.Ş.	Şekerbank
32.	Ethica Sigorta A.Ş.	2016 yılında bankalar aracılığıyla prim üretiminde bulunmamıştır.
33.	Generali Sigorta A.Ş.	Burgan Bank, Albaraka Türk Katılım Bankası, Anadolu Bank, Fibabanka Aktif Bank
34.	Liberty Sigorta A.Ş.	Faaliyet Raporunda Belirtilmemiştir.
35.	Dubai Starr Sigorta A.Ş.	Faaliyet Raporunda Belirtilmemiştir.
36.	SBN Sigorta A.Ş.	Şekerbank
37.	Işık Sigorta A.Ş.	Bank Asya
38.	BNP Paribas Cardif Emeklilik A.Ş.	Türkiye Ekonomi Bankası
39.	Groupama Emeklilik A.Ş.	Finansbank Şubesi, Anadolubank Şubesi, İller Bankası, PTT Bank
40.	NN Hayat ve Emeklilik A.Ş.	ING Bank
41.	Allianz Hayat ve Emeklilik A.Ş.	Faaliyet Raporunda Belirtilmemiştir.
42.	Ace European Group Ltd. Türkiye Şubesi	2016 yılında bankalar aracılığıyla prim üretiminde bulunmamıştır.

43.	SS Kuru Sigorta Kooperatifi	2016 yılında bankalar aracılığıyla prim üretiminde bulunmamıştır.
44.	BNP Paribas Cardif Hayat Sigorta A.Ş.	2016 yılında bankalar aracılığıyla prim üretiminde bulunmamıştır.
45.	Orient Sigorta A.Ş.	2016 yılında bankalar aracılığıyla prim üretiminde bulunmamıştır.
46.	BNP Paribas Cardif Sigorta A.Ş.	2016 yılında bankalar aracılığıyla prim üretiminde bulunmamıştır.
47.	Coface Sigorta A.Ş.	Finansbank, Türkiye Ekonomi Bankası, Yapı Kredi Bankası, Albaraka Türk
48.	Euler Hermes Sigorta A.Ş.	Finansbank, HSBC Bank
49.	Demir Hayat Sigorta A.Ş.	Faaliyet Raporunda Belirtilmemiştir.
50.	Fiba Emeklilik ve Hayat A.Ş.	Fibabanka, Burgan Bank
51.	Atradius Credit Insurance N.V. Türkiye İstanbul Şubesi	2016 yılında bankalar aracılığıyla prim üretiminde bulunmamıştır.
52.	Turkland Sigorta A.Ş.	Faaliyet Raporunda Belirtilmemiştir.
53.	Katılım Emeklilik ve Hayat A.Ş.	Albaraka Türk Katılım Bankası, Kuveyt Türk Katılım Bankası
54.	Axa Hayat ve Emeklilik A.Ş.	Alternatif Bank, Garanti Bankası ve Nova Bank
55.	Türk P&I Sigorta A.Ş.	2016 yılında bankalar aracılığıyla prim üretiminde bulunmamıştır.
56.	Mapfre Yaşam Sigorta A.Ş.	2016 yılında bankalar aracılığıyla prim üretiminde bulunmamıştır.
57.	Gulf Sigorta A.Ş.	2016 yılında bankalar aracılığıyla prim üretiminde bulunmamıştır.
58.	Asya Emeklilik ve Hayat A.Ş.	Bank Asya
59.	Magdeburger Sigorta A.Ş.	Faaliyet Raporunda Belirtilmemiştir.

Kaynak: Adı geçen sigorta şirketlerinin 2015 faaliyet raporlarından alınan bilgiler ve www.tsb.org.tr 'nin 2016 yılı verileriyle tarafımızca hazırlanmıştır. Sigorta şirketleri 2016 yılı prim üretim büyüklüklerine göre sıralanmıştır.

Tablo 6'da, 2016 yılında prim üretiminde bulunmuş 59 şirket prim üretim miktarlarına göre büyükten küçüğe sıralanmıştır. Görüldüğü üzere 59 sigorta şirketinin 48 tanesi 2016 yılı itibariyle banka aracılığıyla prim üretiminde bulunmuşlardır. Sigorta şirketlerinin yaklaşık olarak % 81'i prim üretimi konusunda bankalarla işbirliği içerisinde olması bankasürans faaliyetlerinin ülkemizde başarılı bir şekilde uygulanabildiği, sigorta sektörüne katkı sağladığı ve finans sektöründeki ortaklıkların gelişmesi bakımından, beklentilerin yüksek olduğunun bir kanıtı olarak gösterilebilmektedir.

Prim üretimleri bakımından ilk 40 şirket değerlendirildiğinde, Ethica Sigorta A.Ş. ve SS Doğa Sigorta Kooperatifi haricinde 38 sigorta şirketinin en az bir banka ile dağıtım faaliyetinde bulunduğu görülmektedir. Ayrıca prim üretimi bakımından ilk 20'deki sigorta şirketleri incelendiğinde, genellikle birden fazla banka ile ya da şube sayısı fazla olan köklü bankalar ile çalışıyor olmaları dikkat çekicidir. Buradan yola çıkarak prim üretiminde bankaların ciddi bir etkisinin olduğunu söylemek mümkündür. Tablo 6'da görüldüğü üzere sigorta şirketlerinin yarıya yakını genellikle tek bir banka ile çalışırken, burada farklı sigorta ürünü ihtiyaçlarının varlığı ve sigorta şirketi sayısı ile kıyaslandığında banka sayısının daha az oluşu, bazı bankaları birden fazla sigorta şirketinin dağıtıcısı konumuna getirmiştir. Bu durum söz konusu bankalara ürün çeşitliliği adına büyük bir avantaj sağlamaktadır. Burada bankaların genellikle iş birliğini ele alan bir strateji izlediğini söylemek mümkündür.

Aynı bankanın birden fazla sigorta şirketiyle çalışabilmesinin haricinde bir başka dikkat çekici husus ise bankasürans beklentisini yüksek tutan ve bu alandaki potansiyeli fark etmiş bazı sigorta şirketlerinin bu alana ağırlık verip dağıtım ağını genişletmek maksadıyla birden fazla banka ile ortaklaşa çalışıyor olmasıdır. Özellikle Coface, Sompo Japan, Groupama, Generali, Neova, HDI, AXA, Ray, Unico Sigorta şirketlerinin banka işbirliği konusunda diğer şirketlere nazaran daha başarılı olduğu söylenebilir.

3.3.3. Banka Dağıtımını Kullanan Sigorta Şirketlerinin Hakim Ortakları

Küreselleşme, banka ve sigortacılık sektörlerinde de etkisini göstermekte ve özellikle finansal hizmet piyasamızın sermaye yapısında hızlı bir el değiştirme ve yabancılaşma görülmektedir. Sigorta sektörünün sermayesi ele alındığında bu yabancılaşmada daha ziyade yabancı banka, finansal grup ve holdingler hakim payları ile ön plana çıkmaktadır. Bu durum Tablo 7’ de net bir şekilde gösterilmiştir.

Tablo 7: Bankasürans Faaliyetlerinde Bulunan Sigorta Şirketlerinin Sermayesindeki Hakim Banka Ve Holding Payları

Allianz Sigorta A.Ş.	Allianz SE (64,39)
Anadolu Anonim Türk Sigorta Şirketi	Milli Reasüras T.A.Ş. (57,3)
Axa Sigorta A.Ş.	Axa Holding A.Ş. (92,61), T.C.Ziraat Bankası A.Ş. (7,31)
Mapfre Sigorta A.Ş.	Mapfre International S.A. (99,75)
Sompo Japan Sigorta A.Ş.	Sompo Japan Nipponkoa Insurance Inc. (90,01), European Bank For Reconstruction and Development (9,99)
Aksigorta A.Ş.	Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş. (36,00),Ageas Insurance International NV (36)
Güneş Sigorta A.Ş.	Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. 36,35
Ziraat Sigorta A.Ş.	T.C. Ziraat Bankası A.Ş (99,97)
Eureko Sigorta A.Ş.	Achmea B.V (99,99)
Groupama Sigorta A.Ş.	Groupama S.A. (69,16)
Ziraat Hayat ve Emeklilik A.Ş.	T.C. Ziraat Bankası A.Ş. (99,97)
Halk Sigorta A.Ş.	Türkiye Halk Bankası A.Ş.(100)
Neova Sigorta A.Ş.	Turkkapital Holding B.S.C.C. (53), Kuveyt Türk Katılım Bankası (6,99)
HDI Sigorta A.Ş.	Talanx International Aktiengesellschaft (100)
Ergo Sigorta A.Ş.	ERGO Grubu Holding A.Ş. (100)
Acıbadem Sağlık ve Hayat Sigorta A.Ş.	Burau Ventures Sdn Bhd (90)
Ray Sigorta A.Ş.	TBIH Financial Services Group N.V. (81,59)
Anadolu Hayat Emeklilik A.Ş.	Türkiye İş Bankası A.Ş. (62,15)
Zurich Sigorta A.Ş.	Zurich Insurance Company (99,99)
Metlife Emeklilik ve Hayat A.Ş.	Metlife Global Holding II GmbH (99,98)
Allianz Yaşam ve Emeklilik A.Ş.	Allianz Sigorta A.Ş. (80), Yapı Kredi Finansal Kiralama A.O. (19,92)
Garanti Emeklilik ve Hayat A.Ş.	Türkiye Garanti Bankası A.Ş. (84,91)
Halk Hayat ve Emeklilik A.Ş.	Türkiye Halk Bankası AŞ (100)
Vakıf Emeklilik A.Ş.	Vakıflar Bankası T.A.O (53,90)
Ankara Anonim Türk Sigorta Şirketi	T.C. Emniyet Genel Müd. Polis Bakım Yardım Sandığı (99,83)
AIG Sigorta A.Ş.	AIG MEA Holdings Limited (99,99)
Cigna Finans Emeklilik ve Hayat A.Ş.	Cigna Nederland Gamma B.V (50,99) Finansbank (49)
Unico Sigorta A.Ş.	Kibele B.V (99,75)
Türk Nippon Sigorta A.Ş.	Harel Insurance Investments and Financial Services Ltd (100)
Aegon Emeklilik ve Hayat A.Ş.	Aegon Turkey Holding B.V (100)
Ethica Sigorta A.Ş.	M. Murat Akdoğan (67)
Generali Sigorta A.Ş.	Generali Turkey Holding B.V (99,90)
Liberty Sigorta A.Ş.	Liberty Seguros Compania De Seguros Y Reaseguros S.A. (99,44)
Dubai Starr Sigorta A.Ş.	Oman Insurance Company (P.S.C) (50,98)
SBN Sigorta A.Ş.	Şekerbank T.A.Ş (100)
Işık Sigorta A.Ş.	Asya Katılım Bankası A.Ş. (67,52)

BNP Paribas Cardif Emeklilik A.Ş.	BNP Paribas Cardif (100)
Groupama Emeklilik A.Ş.	Groupama S.A. (56,67)
NN Hayat ve Emeklilik A.Ş.	NN Continental Europe Holdings B.V. (99)
Allianz Hayat ve Emeklilik A.Ş.	Allianz Europe B.V. (86)
Ace European Group Ltd. Türkiye Şubesi	ACE European Group Limited (100)
BNP Paribas Cardif Hayat Sigorta A.Ş.	BNP Paribas Cardif (100)
Orient Sigorta A.Ş.	Orient Insurance Company PSC (100)
BNP Paribas Cardif Sigorta A.Ş.	BNP Paribas Cardif (100)
Coface Sigorta A.Ş.	Coface SA (99,99)
Euler Hermes Sigorta A.Ş.	Euler Hermes SA (99,99)
Demir Hayat Sigorta A.Ş.	Demir Finansal Grup Holding A.Ş. (100)
Fiba Emeklilik ve Hayat A.Ş.	Fiba Holding A.Ş.
Turkland Sigorta A.Ş.	Cynvest S.A.L. Holding (55)
Katılım Emeklilik ve Hayat A.Ş.	Albaraka Türk Katılım Bankası A.Ş. (50) Kuveyt Türk Katılım Bankası A.Ş. (50)
Axa Hayat ve Emeklilik A.Ş.	Axa Holding A.Ş. (92,61)
Türk P&I Sigorta A.Ş.	Ziraat Sigorta A.Ş. (16,66), Türkiye Halk Bankası A.Ş. (16,66)
Mapfre Yaşam Sigorta A.Ş.	Mapfre Genel Sigorta A.Ş. (99,50)
Gulf Sigorta A.Ş.	Türsab Seyahat Acentaları Hizmetleri Tic.Ltd.Şti. (98)
Asya Emeklilik ve Hayat A.Ş.	Asya Katılım Bankası A.Ş. (97,99)
Magdeburger Sigorta A.Ş.	Allianz Sigorta A.Ş. (80)

Kaynak: Adı geçen sigorta şirketlerinin 2015 faaliyet raporlarından alınan bilgilerle tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 7’de görüldüğü üzere banka sigorta işbirliği sigorta şirketlerinin sermaye yapılarını da etkilemektedir. Bankasürans faaliyetlerinin hayat bulmasıyla sigorta şirketlerindeki hakim payların genellikle banka vb. finans kuruluşlarına veya bu finans kuruluşlarını bünyesinde barındıran holding veya gruplara geçtiği görülmektedir. Ülkemizde banka aracılığı ile prim üretimi yapan Tablo 7’deki sigorta şirketleri incelenip sahip olunan hakim paylar dikkate alındığında mevcut sigorta şirketlerinin yaklaşık olarak %50’den fazlasının yerli ve yabancı holding ve diğer finansal gruplar altında olduğu görülmektedir. Tablo 7’ye bakarak, hızlı bir şekilde gelişen bankasürans faaliyetleri ile gelişmiş piyasalardaki mevcut potansiyeli büyük ölçüde kullandığını düşünen ve büyümeyi hedefleyen yabancı finans kuruluşlarının, sigortacılık ve bankasürans konularında gelişmekte olan ülkemize karşı istekli olduklarını söylemek mümkündür.

Dikkat çekici bir husus ise bankasürans faaliyetlerinin yarattığı sinerji sebebiyle yeterli sayıda müşteri portföyü bulunan bankaların özellikle kendi banka müşterilerini hedef alarak sigorta şirketi veya bireysel emeklilik ve hayat şirketleri kurmaları veya mevcut sigorta şirketlerini devralmalarıdır. Bu devir, satın alma ve kurma işlemlerinde özellikle de hayat sigortalarındaki bankasürans paylarının %70’leri geçtiği bir ortamın ve ülkemizde son dönemde popüler hale gelen bireysel emekliliğin banka sigorta ilişkilerinde yarattığı olumlu havanın etkisi büyüktür. Esasen uzun vadeli sigorta branşlarından biri olan emeklilik sigortaları bankaların uzun vadeli kaynak ihtiyaçlarının giderilmesine katkıda bulunmaktadır. Tablo 7’de görüldüğü üzere hakim payların bankalarda bulunduğu ve çoğunlukla bankalar tarafından kurulan Güneş Sigorta A.Ş., Halk Sigorta A.Ş., SBN Sigorta A.Ş., Ziraat Sigorta A.Ş., Türk P&I Sigorta A.Ş., Anadolu Hayat Emeklilik A.Ş., Asya Emeklilik Ve Hayat A.Ş., Garanti Emeklilik Hayat A.Ş., Halk Hayat Emeklilik A.Ş., Katılım Emeklilik Ve Hayat A.Ş., Vakıf Emeklilik A.Ş., Ziraat Hayat Ve Emeklilik A.Ş. ve Cigna Finans Emeklilik A.Ş. bu duruma örnek olarak gösterilebilir.

Sonuç

Bankasürans faaliyetlerinde banka ve sigorta şirketlerinin yapısal farklılıklarının finansal sistem için her zaman pozitif bir etki yarattığını söylemek mümkün değildir. Mevcut iki sektörün birbirlerine kıyasla zayıf yönlerini, ortaklık yolu ile giderebilecekleri ve sisteme büyük bir katkı sağlayacakları düşünülse de zaman zaman devralma ve birleşme gibi uygulamalarla faaliyete başlayan şirketlerin bu uyumsuzlukların üstesinden gelemeyerek, başarısız oldukları özellikle kompleks sigorta ve finansal ürünlerin piyasaya sunulmaya başladığı 90'lı yıllarda görülmüştür. Bankasüransın gelişim sürecinde müşterilere sunulan ürünlerde de değişikliğe gidildiği anlaşılmakta, ilk zamanlarda görülen tasarruf ağırlıklı vadeli mevduat benzeri basit hayat sigortalarının yerini, içeriğinde yaşam ve ölüm rizikosu unsurlarını barındıran saf hayat sigortaları ve salt sigortacılık unsurları içeren hayat dışı sigortaların aldığı görülmüştür.

Gelişmekte olan ülkelerde ve bazı gelişmiş ülkelerde ise geniş kapsamlı yasal düzenlemelerin yapılması ile birlikte banka sigortacılığı uygulamalarının arttığı görülmektedir. Özellikle gelişmekte olan ülkelerdeki sağlık ve emeklilik hizmetlerindeki özelleştirmeler, beraberinde yeni müşteri ihtiyaçları ve talepleri doğurup banka sigortacılığı adına son derece umut vadeden düzenlemeler olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu durumun ortaya çıkardığı potansiyel, gelişmiş piyasalardaki bankasürans uygulayıcılarının ilgisini çektiği ve her geçen gün ağırlarını bu ülkelere doğru genişlettikleri görülmektedir. Bu genişlemenin söz konusu piyasaların bankasürans uygulayıcılarına da satış, pazarlama, ürün geliştirme vb. konularında yol gösterici olduğu söylenilebilir.

Ülkemizde 2005 yılında yeni Bankacılık Kanununun uygulamaya konması ve 2007 yılında Sigortacılık Kanununun kabulüyle birlikte sigorta dağıtımındaki banka penetrasyonunun hızlı bir şekilde artış eğilimi gösterdiği görülmektedir. Toplam prim üretimi söz konusu olduğunda bankaların, sigorta acentelerinin arkasından ikinci sırada yer aldığı ve gerekli yasal düzenlemelerin ardından 2006-2014 yılları arasında toplam sigorta primi üretimindeki payını yaklaşık olarak %50 arttırdığı gözlenmektedir. Mevcut finans piyasası içerisindeki payı yaklaşık olarak %90'ları bulan bankacılık sektörüyle işbirliğine gidilmeden, sigortacılık sektörünün bankalardan bağımsız bir şekilde mevcut finans piyasası içerisindeki payını arttırmasının da pek ihtimal dahilinde olmadığını söylemek mümkündür.

Türk sigorta şirketlerinin devir ve satın alma konularında 2010-2014 yılları arasındaki beş yıllık süreci incelendiğinde, ilgili yıllarda İngiliz, Hollanda ve Alman menşeli devir ve satın almaların daha yoğun olduğu görülebilmektedir. Banka ve sigorta şirketleri arasındaki iş birlikleri ele alındığında, sigorta şirketlerinin yaklaşık olarak yarısı sadece tek bir banka ile çalışırken, bankaların genellikle birden fazla sigorta şirketiyle çalıştığı anlaşılmaktadır. Buradaki en büyük etkenin sigorta şirketleriyle kıyaslandıklarında banka sayısının daha az oluşunun olduğu söylenilebilir. Bu sayede bankaların genellikle çeşitlendirilmiş işbirliğini gözetken bir strateji izlediğini söylemek mümkündür. Ülkemizde bankasürans faaliyetlerinin popülerlik kazanmasıyla birlikte mevcut sermaye yapılarındaki hakim paylarda da değişimler gözlemlenmiştir. Gelişmiş ülkelerin aksine ülkemizde bu değişimlerin, sigorta şirketlerindeki hakim payların, bankalar veya bünyesinde bir finans kuruluşu bulunduran holdingler tarafından devir veya satın alma yolları ile zaman içerisinde el değiştirmesi şeklinde olduğu görülebilir.

Kaynakça

- Ernst And Young, (2012), Birleşme ve Satın Alma İşlemleri 2011 Raporu.
- Ernst And Young, (2013), Birleşme ve Satın Alma İşlemleri 2012 Raporu.
- Ernst And Young, (2014), Birleşme ve Satın Alma İşlemleri 2013 Raporu.
- Ernst And Young, (2015), Birleşme ve Satın Alma İşlemleri 2014 Raporu.
- Ernst And Young, (2016), Birleşme ve Satın Alma İşlemleri 2015 Raporu.
- Ernst And Young, (2017), Birleşme ve Satın Alma İşlemleri 2016 Raporu.

Kpmg, Türkiye Şirket Birleşme Ve Satın Alma 2011 Raporu, (2012), s.20-21., 01.06.2015, <https://www.kpmg.com/tr/tr/issues-and-insights/articlespublications/documents/turkiye-sirket-birlesme-ve-satin-alma-raporu-2011.pdf> ,

Pehlivan P.(2013), Türkiye’de Banka Sigortacılığı Uygulamaları, TSEV Sigorta Araştırmaları Dergisi, Sayı:10, , s.63,64.

Resmi Gazete, Bireysel Kredilerle Bağlantılı Sigortalar Uygulama Esasları Yönetmeliği, Sayı:29294, 13.04.2014.

Sigorta ve Reasürans Brokerleri Derneği (2014), 2023 Türkiye Sigorta Aracıları Sektör Araştırma Raporu, s.56-57, (20/08/2015) [Http://Sbd.Org.Tr/Tr/Basinodasi/Yayin2014.Pdf](http://Sbd.Org.Tr/Tr/Basinodasi/Yayin2014.Pdf)

T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı Sigorta Denetleme Kurulu, (2016), **Sigortacılık Ve Bireysel Emeklilik Faaliyetleri Hakkında Rapor**, s.12, Erişim Tarihi:13.07.2016, <https://www.hazine.gov.tr/tr-TR/Rapor-Sunum-Sayfasi?mid=247&cid=28&nm=43>

Tunay N. (2014), Türkiye’de Bankasürans Uygulamaları ve Türk Banka ve Sigorta Sektörlerine Dinamik Etkileri, s.47, 12.08.2015. www.Bddk.Org.Tr/Websitesi/Turkce/Raporlar/Bddk_Dergi/131982.Pdf
www.Tsb.Org.Tr

Zachau U. (2007), Turkey Beyond, First Anniversary of Tepav- World Bank Public Information Center, s.8.

Ace European Group Ltd. Türkiye Şubesi, (2016), **2015 Faaliyet Raporu.**

Acıbadem Sağlık ve Hayat Sigorta A.Ş., (2016), **2015 Faaliyet Raporu.**

Aegon Emeklilik ve Hayat A.Ş., (2016), **2015 Faaliyet Raporu.**

AIG Sigorta A.Ş., (2016), **2015 Faaliyet Raporu.**

Aksigorta A.Ş., (2016), **2015 Faaliyet Raporu.**

Allianz Hayat ve Emeklilik A.Ş., (2016), **2015 Faaliyet Raporu.**

Allianz Sigorta A.Ş., (2016), **2015 Faaliyet Raporu**

Allianz Yaşam ve Emeklilik A.Ş., (2016), **2015 Faaliyet Raporu.**

Anadolu Anonim Türk Sigorta Şirketi, (2016), **2015 Faaliyet Raporu.**

Anadolu Hayat Emeklilik A.Ş., (2016), **2015 Faaliyet Raporu.**

Ankara Anonim Türk Sigorta Şirketi, (2016), **2015 Faaliyet Raporu.**

Asya Emeklilik ve Hayat A.Ş., (2016), **2015 Faaliyet Raporu.**

Atradius Credit Insurance N.V. Türkiye İstanbul Şubesi, (2016), **2015 Faaliyet Raporu.**

Axa Hayat ve Emeklilik A.Ş., (2016), **2015 Faaliyet Raporu.**

Axa Sigorta A.Ş., (2016), **2015 Faaliyet Raporu.**

BNP Paribas Cardif Emeklilik A.Ş., (2016), **2015 Faaliyet Raporu.**

BNP Paribas Cardif Hayat Sigorta A.Ş., (2016), **2015 Faaliyet Raporu.**

BNP Paribas Cardif Sigorta A.Ş., (2016), **2015 Faaliyet Raporu.**

Cigna Finans Emeklilik ve Hayat A.Ş., (2016), **2015 Faaliyet Raporu.**

Coface Sigorta A.Ş., (2016), **2015 Faaliyet Raporu.**

Demir Hayat Sigorta A.Ş., (2016), **2015 Faaliyet Raporu.**

Dubai Starr Sigorta A.Ş., (2016), **2015 Faaliyet Raporu.**

Ergo Sigorta A.Ş., (2016), **2015 Faaliyet Raporu.**

.Ethica Sigorta AŞ., (2016), **2015 Faaliyet Raporu.**

Euler Hermes Sigorta A.Ş., (2016), **2015 Faaliyet Raporu.**

Eureko Sigorta A.Ş., (2016), **2015 Faaliyet Raporu.**

Fiba Emeklilik ve Hayat A.Ş., (2016), **2015 Faaliyet Raporu.**

Garanti Emeklilik ve Hayat A.Ş., (2016), **2015 Faaliyet Raporu.**

Generali Sigorta A.Ş., (2016), **2015 Faaliyet Raporu.**

- Groupama Emeklilik A.Ş., (2016), **2015 Faaliyet Raporu.**
- Groupama Sigorta A.Ş., (2016), **2015 Faaliyet Raporu.**
- Gulf Sigorta A.Ş., (2016), **2015 Faaliyet Raporu.**
- Güneş Sigorta A.Ş., (2016), **2015 Faaliyet Raporu.**
- Halk Hayat ve Emeklilik A.Ş., (2016), **2015 Faaliyet Raporu.**
- Halk Sigorta A.Ş., (2016), **2015 Faaliyet Raporu.**
- HDI Sigorta A.Ş., (2016), **2015 Faaliyet Raporu.**
- Işık Sigorta A.Ş., (2016), **2015 Faaliyet Raporu.**
- Katılım Emeklilik ve Hayat A.Ş., (2016), **2015 Faaliyet Raporu.**
- Liberty Sigorta A.Ş., (2016), **2015 Faaliyet Raporu.**
- Magdeburger Sigorta A.Ş., (2016), **2015 Faaliyet Raporu.**
- Mapfre Sigorta A.Ş., (2016), **2015 Faaliyet Raporu.**
- Mapfre Yaşam Sigorta A.Ş., (2016), **2015 Faaliyet Raporu.**
- Metlife Emeklilik ve Hayat A.Ş., (2016), **2015 Faaliyet Raporu.**
- Neova Sigorta A.Ş., (2016), **2015 Faaliyet Raporu.**
- NN Hayat ve Emeklilik A.Ş., (2016), **2015 Faaliyet Raporu.**
- Orient Sigorta A.Ş., (2016), **2015 Faaliyet Raporu.**
- Ray Sigorta A.Ş., (2016), **2015 Faaliyet Raporu.**
- SBN Sigorta A.Ş., (2016), **2015 Faaliyet Raporu.**
- Sompo Japan Sigorta A.Ş., (2016), **2015 Faaliyet Raporu.**
- SS Doğa Sigorta Kooperatifi, (2016), **2015 Faaliyet Raporu.**
- SS Kuru Sigorta Kooperatifi, (2016), **2015 Faaliyet Raporu.**
- Turkland Sigorta A.Ş., (2016), **2015 Faaliyet Raporu.**
- Türk Nippon Sigorta A.Ş., (2016), **2015 Faaliyet Raporu.**
- Türk P&I Sigorta A.Ş., (2016), **2015 Faaliyet Raporu.**
- Unico Sigorta A.Ş., (2016), **2015 Faaliyet Raporu.**
- Vakıf Emeklilik A.Ş., (2016), **2015 Faaliyet Raporu.**
- Ziraat Hayat ve Emeklilik A.Ş., (2016), **2015 Faaliyet Raporu.**
- Ziraat Sigorta A.Ş., (2016), **2015 Faaliyet Raporu.**
- Zurich Sigorta A.Ş., (2016), **2015 Faaliyet Raporu.**